

Jméno a příjmení

Aprobační skupina

Ročník

S E M I N Á R N Í   P R Á C E

Analýza výchovné situace

I. část: Popis stavu výchozí situace

Dobře si vzpomínám na situaci, která se odehrála v době, kdy jsem navštěvovala 6. ročník základní školy. Hlavními aktéry byli dva mí spolužáci a třídní učitel. Kluci – Jirka Vaněk a Adam Kovács – byli trochu uličníci, kteří někdy zlobili při vyučování. Ne, že by to byli zlí chlapci, spíš takoví rošťáci, kteří potřebují mít za každou cenu pozornost celé třídy. Možná, že až třídní klauni. Což se ovšem mnohým příslušníkům učitelského sboru moc nelíbilo. Ještě jednu věc měli tito spolužáci společnou – občas spolu chodili za školu. Nevím, jestli to byli takoví kamarádi, anebo je jen spojovala podobná povaha.

Toho dne – jako už po několikáté – přišli Jirka s Adamem pozdě do školy, a to až ve druhé vyučovací hodině. Po příchodu do třídy Jirka jen tak houkl na třídního učitele, že nejel autobus, což byla samozřejmě levná výmluva, když všichni ostatní žáci, na MHD rovněž závislí, byli ve škole včas. Učitel začal s jakousi obecnou domluvou, v níž hovořil o případných kázeňských následcích. Do toho se Jirka na třídního obořil: „Jen si to zkus a uvidíš!“ Učitel „spadla čelist“, někdo se smál, my dívky jsme spíš byly vyděšené z toho, co bude následovat. Brunátný učitel se rozkřičel na oba chlapce; na Jirku se obrátil se slovy: „ještě jednou se bude něco podobného opakovat a bude tě to mrzet“, a na Adama křičel: „a tebe už mám taky dost, dostáváš sníženou známku z chování!“

Tenkrát jsem byla nespravedlivým trestem velice rozhořčena a zasažena tak, že mě tato vzpomínka provází po celý život. Byly doby, kdy se mi událost vedrala i do snů. Jen mi ve spáncích tepalo – nespravedlnost, nespravedlnost... K celé situaci je třeba ještě připomenout poměrně zásadní věc, kvůli níž jsem nespravedlivé rozhodnutí učitele považovala za kruté, nepřipustné, nemorální – Jirka Vaněk byl syn starosty městského úřadu, Adam Kovács byl chlapec romského původu, z poněkud neuspořádaných rodinných poměrů.

II. část: Vstupní sebereflexe vzhledem k situaci

Jak už jsem zmínila, vzpomínám si, že jsem si uvědomovala tu křivdu k Adamovi. Tehdy jsem nevnímala, o co se ve skutečnosti jedná – spolužáky jsem nijak nerozlišovala, pro většinu třídy jsme byli jeden jako druhý. Adam měl sice tmavší barvu pleti a horší známky, ale ve třídě s ním byla legrace a myslím, že jsme ho „brali“. Že jde vlastně o rasovou diskriminaci – to jsem si uvědomila až postupem času, neboť jsem se k události ve svých myšlenkách často vracela. Možná, že tehdy už ve mně začalo dozrávat rozhodnutí stát se sama pedagogem a řešit věci spravedlivě, bez ohledu na to, jakého jsou děti původu či z jakých poměrů pocházejí.

Tenkrát, v těch 12 letech, jsem cítila, že se ve mně všechno bouří – chtělo se mi křičet, ale respekt, ne ne, spíš možná strach z třídního učitele mi to nedovolil. Stalo se to, že jsem si tuto událost uzavřela do sebe, snad si ji v sobě nosím dodnes. A zřejmě mě jakýmsi způsobem ovlivnila na celý život.

III. část: Interpretace situace

Přestože jsem byla pouhým pozorovatelem dané události, celé mě to silně ovlivnilo. Když si zpětně uvědomím, co se vlastně tehdy stalo, stále cítím, jak to celé řešení muselo Adama ponížit, jak zle se musel cítit. Oba chlapci se prohřešili stejným způsobem – oba přišli už po několikáté pozdě na vyučování, zasloužili by tedy stejný trest. Jenomže Jirka navíc byl drzý

na učitele – no drzý, tak mi to připadalo tenkrát. Když se snažím vcítit do role třídního, tak ho Jirka především a přede všemi urazil – tykal mu, a ještě navíc mu vyhrožoval! A výsledek? Jirka byl pouze pokárán, Adam dostal dvojku z chování. Co k tomu více říct?

IV. část: Způsob učitelova řešení na základě předchozích částí

Nevím a nemohu zpětně ani posoudit, zda učitel tenkrát jednal „jen“ v afektu, anebo v něm skutečně vřela nesnášenlivost či nenávist k národnostní menšině. Byly by to jen samé dohady. I když někdy i ty mohou být užitečné – jsou známkou toho, že člověk o věci přemýšlí. Jen se z nich nesmí tvořit závěry.

Učitelovo jednání i jeho rozhodnutí jsem tehdy (ale i dnes) cítila jako velice nesprávné a především nespravedlivé. Jednal neuvážlivě, věc řešil pod vlivem vlastní silné emoce, kterou navíc způsobil jeden z aktérů, ale odnesl ji ten druhý. Starostův synek byl za větší prohřešek méně potrestán. A v duši malého cikána bylo s největší pravděpodobností zaseto semínko zla. Křivdu nese těžce každý a může se velice negativně zapsat do celoživotního postoje a jednání jedince.